

ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย : English for Lawyer

Harmonisation of Intellectual Property in the European Union^{*}

ความสอดคล้องต้องกันของกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาในสหภาพยุโรป

Archariya Wongburanavart^{**}

อัจฉริยา วงษ์บูรณาวาทย์

Abstract

One of the core objectives of the European Union (EU) is to unify national markets of member states into a single market, where goods, services, capital, and labour can freely move within the community. However, to ensure that goods can freely move within the market, harmonisation of intellectual property (IP) laws of the member states is necessary. In other words, it is recognised that differences in IP laws could have a negative impact on cross-border trade, and could thereby partition the EU single market. As a result, an attempt toward IP harmonisation has pursued to address this issue. The harmonisation of IP laws in the EU results from two separate approaches which are the harmonisation through EU legislation and international conventions. However, the core measures, which have been used are the enactment of directives and regulations. A high degree of IP harmonisation is clearly linked to the EU's success in creating a properly functioning single market. Thus, this article aims to present the development of the EU, EU and IP harmonisation, as

^{*} วันที่รับบทความ (received) 27 กุมภาพันธ์ 2562, วันที่แก้ไขบทความ (revised) 1 เมษายน 2562, วันที่ตอบรับบทความ (accepted) 1 เมษายน 2562

^{**} Lecturer in Law, Mae Fah Luang University, PhD in Law (2017) Durham University, UK; LLM in International Trade and Commercial Law (2012) Durham University, UK; LLM in Business Laws (English Programme) (2011) Thammasat University; LLB (2009) Thammasat University

well as interesting remarks concerning IP harmonisation in the EU for the study of English for lawyers.

Keywords : Intellectual Property, Harmonisation, European Union, Single Market

บทคัดย่อ

หนึ่งในวัตถุประสงค์หลักของสหภาพยุโรป (EU) คือการรวมตลาดของแต่ละประเทศสมาชิกให้เป็นตลาดเดียว (Single Market) ที่สินค้า บริการ เงินทุน และแรงงานสามารถเคลื่อนไหวได้อย่างเสรีภายในสหภาพยุโรป อย่างไรก็ตามเพื่อให้มั่นใจว่าสินค้าจะสามารถเคลื่อนย้ายภายในตลาดเดียวได้อย่างเสรีนั้น จำเป็นจะต้องมีความสอดคล้องต้องกันของกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศสมาชิก กล่าวคือเป็นที่ยอมรับว่าความแตกต่างของกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาระหว่างประเทศสมาชิกอาจส่งผลกระทบในทางลบต่อการค้าข้ามพรมแดนและอาจส่งผลให้เกิดการแบ่งแยกตลาดเดียวสหภาพยุโรป สหภาพยุโรปจึงมีความพยายามในการทำให้เกิดความสอดคล้องต้องกันของกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหานี้ ซึ่งความสอดคล้องต้องกันของกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาในสหภาพยุโรปที่เกิดขึ้นนั้นเป็นผลมาจากสองแนวทางที่สำคัญคือ การทำให้กฎหมายของประเทศสมาชิกมีความสอดคล้องต้องกันผ่านกฎหมายของสหภาพยุโรปและการทำให้กฎหมายของประเทศสมาชิกมีความสอดคล้องต้องกันผ่านอนุสัญญาระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตาม มาตรการหลักที่สหภาพยุโรปใช้คือการตราข้อกำหนด (Directive) และข้อบังคับ (Regulation) ซึ่งการที่สหภาพยุโรปมีความสอดคล้องต้องกันของกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาในระดับสูงนี้เองมีความเชื่อมโยงอย่างชัดเจนกับความสำเร็จของสหภาพยุโรปในการสร้างตลาดเดียวที่มีการดำเนินงานอย่างเหมาะสม ดังนั้นบทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอพัฒนาการของสหภาพยุโรป สหภาพยุโรปกับความสอดคล้องต้องกันของกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา รวมถึงข้อสังเกตที่น่าสนใจที่เกี่ยวข้องเพื่อการศึกษารายภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย

คำสำคัญ : ทรัพย์สินทางปัญญา, ความสอดคล้องต้องกัน, สหภาพยุโรป, ตลาดเดียว

1. Introduction

The European Union (EU) is perceived to be the one and only regional grouping that has successfully achieved a considerable level of IP harmonisation. It is evident that there is a link between a high degree of IP harmonisation and a well-functioning single market. That said, to facilitate cross

border trade, IP harmonisation has increasingly become relevant and necessary. Without IP harmonisation, the free movement of goods in the single market cannot be guaranteed. Thus, in order to successfully establish a genuine single market, the EU has progressively pursued its goal in harmonising IP laws through approximating national IP laws of the member states and establishing an EU-wide IP system through EU legislation and international conventions.

2. The Development of the European Union (EU)

Integration of the EU begun after World War II in response to the devastation left by the war. In order to rebuild, bring peace and economic growth to their societies, the European Coal and Steel Community (ECSC) Treaty established the first European community, ‘The European Coal and Steel Community’ in 1951. There were six founding members namely, France, Germany, Italy, Belgium, the Netherlands, and Luxemburg.¹ This was considered to be ‘the first step towards a supranational Europe’.² Following the success of the ECSC Treaty, the member states extended their cooperation on economic integration. The European Economic Community (EEC) Treaty was signed in Rome in 1957 thereby establishing the European Economic Common Market (EEC), which allowed goods, services, capital and persons to freely move around the community.³ This constituted closer cooperation and deeper regional integration in Europe. The first enlargement of the EEC was in 1973 when Denmark, Ireland and the United Kingdom joined the community.⁴ After

¹ Europa, ‘The history of the European Union’ <http://europa.eu/about-eu/eu-history/index_en.htm> accessed 19 January 2019.

² Europa, ‘Treaty establishing the European Economic Community, EEC Treaty’ <http://europa.eu/legislation_summaries/institutional_affairs/treaties/treaties_eec_en.htm> accessed January 2019.

³ *ibid.*

⁴ Europa, ‘A growing community’ <http://europa.eu/about-eu/eu-history/1970-1979/index_en.htm> accessed 20 January 2019.

that, in 1981 Greece joined the EEC as the 10th member, followed by Spain and Portugal in 1986.⁵

The EEC was transformed into the European Union (EU) in 1993 when the Treaty on European Union (TEU) was signed in Maastricht. A significant component of the TEU was the introduction of the European Monetary Union (EMU), which represented a high level of economic integration.⁶ However, not all the EU members are part of the EMU. The euro (€) is the official currency shared by 19 out of 28 EU countries.⁷ In 1995, the membership in the EU increased when Austria, Finland and Sweden joined, thereby including nearly all countries in western Europe.⁸ In 2004, 10 new countries namely Cyprus, the Czech Republic, Estonia, Hungary, Latvia, Lithuania, Malta, Poland, the Slovak Republic, and Slovenia joined the EU.⁹ It is the first time that the EU has ever had the biggest enlargement. In 2007, Romania and Bulgaria became the EU members, bringing the number of member states to 27. In 2013, Croatia became the 28th EU member country.¹⁰ However, due to Brexit, the UK is due to leave the European Union on 29 March 2019. Despite Brexit, the other 27 member states still committed to sustain the EU.¹¹

Presently, the EU is comprised of 28 member countries. Following the ratification of the TEU in 1993, the EU has adopted various other treaties such

⁵ Europa, 'The changing face of Europe – the fall of the Berlin Wall' <http://europa.eu/about-eu/eu-history/1980-1989/index_en.htm> accessed 20 January 2019.

⁶ Europa, 'Treaty of Maastricht on European Union' <http://europa.eu/legislation_summaries/institutional_affairs/treaties/treaties_maastricht_en.htm> 20 January 2019.

⁷ Europa, 'The euro' <http://europa.eu/about-eu/basic-information/money/euro/index_en.htm> accessed 9 February 2019.

⁸ Europa, 'Europe without frontiers' <http://europa.eu/about-eu/eu-history/1990-1999/index_en.htm> accessed 21 January 2019.

⁹ Europa, 'Further expansion' <http://europa.eu/about-eu/eu-history/2000-2009/index_en.htm> accessed 21 January 2019.

¹⁰ Europa, 'The history of the European Union: 2010 – today' <http://europa.eu/about-eu/eu-history/2010-today/index_en.htm> accessed 9 February 2019.

¹¹ Congressional Research Service, 'The European Union: Ongoing Challenges and Future Prospects' (2018) 22.

as the Treaty of Amsterdam (1997), the Nice Treaty (2000) and the Lisbon Treaty (2007) in order to foster membership growth and extend the areas of cooperation. Although numerous treaties have been ratified to adapt the structure and function of the EU in light of surrounding circumstances, the fundamental structure and concept of the EU are still largely based on the original concept which was established over 60 years ago of development and to create a single market.¹² At present, by achieving a relatively high level of economic integration through the creation of the single market and a single currency, the EU is arguably a role model for regional economic integration efforts in other regions.

3. EU and IP Harmonisation

The creation of a single market, ‘an area without internal frontiers in which the free movement of goods, persons, services and capital is ensured’,¹³ is one of the core objectives of the EU in accordance with Article 3(3) of the TEU. It is undeniable that one of the major factors ensuring free movement of goods within the EU, a core principle of a single market, is success in harmonising IP laws within the community. IP rights had been included on the EU’s agenda from the start in completing the single market.¹⁴ According to the 1985 White Paper on the completion of the internal market, it was clearly stated that ‘differences in intellectual property laws have a direct and negative impact on inter-Community and on the ability of enterprise to treat the Common Market as a single environment for their economic activities’.¹⁵ The commission stated that the decision on the proposal of creating community trademark and on the proposal of approximating national trademark laws needed to be made.¹⁶ Moreover, the Community Patent Convention was

¹² Nigel Foster, *Foster on EU-law* (2nd edn, OUP 2009) 254.

¹³ Article 26(2) of the TFEU.

¹⁴ Peter Groves, ‘Editorial’ (1993) 4 *European Business Law Review* 54, 54.

¹⁵ Commission, ‘Completing the Internal Market – White Paper from the Commission to the European Council’ COM (85) 310, 37.

¹⁶ *ibid.*

intended to be brought into operation.¹⁷ This clearly demonstrates that disparities in national IP laws between the member states are incompatible with the existence of single market,¹⁸ and it should, therefore, be replaced by harmonised legislation. Additionally, the level of IP harmonisation that would be required in order to establish the single market is a certain level of approximation of national IP laws and a complete harmonisation through a community-wide IP system.

The EU has spent a significant effort to harmonise IP laws and provide a uniform set of IP systems legislatively by enacting directives¹⁹ and regulations²⁰, and ratifying international agreements in major areas of IP rights. By using these harmonising measures, the level harmonisation of IP laws in the EU ranges from minimum harmonisation to complete harmonisation. That said, the adoption of harmonising directives and international IP treaties can help approximate national IP laws of the member states. Nevertheless, some aspects of IP rights still remain unharmonised and are subject to member states' discretion. These measures allow the member states to have some degree of flexibility to tailor their IP systems to fit their particular needs and interests. Whereas the harmonisation of IP laws through the adoption of regulations, which no derogation is allowed, can help unify IP laws between member states.

¹⁷ *ibid.*

¹⁸ Peter Groves, *Sourcebook on Intellectual Property Law* (Cavendish Publishing 1997) 99.

¹⁹ 'Directives' require all the EU member states to amend their national laws to be compliant with the directives within the certain timeframe. See Europa, 'Regulations, Directives and other acts' <http://europa.eu/eu-law/decision-making/legal-acts/index_en.htm> accessed 15 February 2019.

²⁰ 'Regulations' do not impose any action on the EU member states to make the regulations part of their national laws. All the member countries are bound by the Regulations and must comply with. See Europa, 'Regulations, Directives and other acts' <http://europa.eu/eu-law/decision-making/legal-acts/index_en.htm> accessed 15 February 2019.

IP harmonisation usually means an increase in the level of IP protection. It has been claimed that increasing or adding extra protection is easier than taking away already acquired rights.²¹ A core measure used to standardise the IP laws of the member states is the issuance of harmonisation directives. A substantial number of directives, which member states are required to implement into their national laws within a set deadline, was approved in order to approximate substantive IP law of the member states. The directives mostly focused on the harmonisation of the delineation of protected subject-matter, the scope of protection, and the duration of protection. This helps to decrease the disparity between the national IP systems of the EU countries. Although the standardisation of a national IP system through the adoption of harmonisation directives encompasses various areas of IP rights, the EU has not yet achieved a complete harmonisation. Disparities in some areas still exist due to the difference in legal culture and administrative procedures of each member country.²² As a result, an attempt toward EU-level harmonisation through the enactment of regulations governing IP at the community level and the ratification of international IP agreements was pursued to address this issue.²³ This could enable the EU to achieve a higher degree of IP harmonisation within its community. As of now, the EU-wide systems cover most major areas of IP rights namely, trademarks, designs, plant variety rights (PVRs), and geographical indications (GIs). Moreover, by the first half of 2019 the unitary patent system will come into operation.²⁴

²¹ Trevor Cook, 'European Intellectual Property Developments' (2011) 16 JIPR 426, 427.

²² Billy A. Melo Araujo, 'IP and the EU's Deep Trade Agenda' (2013) 16 JIEL 439, 444.

²³ *ibid.*

²⁴ EPO, 'Unitary Patent and Unified patent Court' <<https://www.epo.org/law-practice/unitary.html>> accessed 20 February 2019.

4. Conclusion

The EU is acknowledged to be an example of regional economic integration that has achieved a high degree of harmonised IP standards. A high degree of IP harmonisation is clearly linked to the EU's success in creating a properly functioning single market. That said, the adoption of the harmonising directives and international IP laws can help approximate national IP laws of the member states, particularly in the areas that directly affect the operation of the market. This results in decreasing disparities between national IP regimes between the EU members and reducing impediments to the operation of the single market, and thereby paving the way for the EU to establish an EU-wide IP system through the regulations. From an overall perspective, EU IP regimes in the areas of trademarks, designs, PVRs and GIs are almost fully harmonised, whereas copyright and patent are still fragmented. By establishing EU-wide trademarks, designs and PVRs, and GIs systems, the conflict between the territorial nature of IP rights and the principle of free movement of goods can be resolved, thereby ensuring proper functioning of the single market.

คำแปลภาษาไทย

1. ความนำ

สหภาพยุโรป (European Union: EU) ได้รับการยอมรับว่าเป็นการรวมกลุ่มในระดับภูมิภาคเพียงกลุ่มเดียวที่ประสบความสำเร็จในการทำให้กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญามีความสอดคล้องต้องกันในระดับสูง โดยสหภาพยุโรปได้พิสูจน์ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงที่ชัดเจนระหว่างความสอดคล้องต้องกันของกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา และการดำเนินงานของตลาดเดียวสหภาพยุโรป กล่าวคือเพื่ออำนวยความสะดวกการค้าข้ามพรมแดนระหว่างประเทศสมาชิก การทำให้กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศสมาชิกมีความสอดคล้องต้องกันจึงมีความสำคัญและจำเป็นมากยิ่งขึ้น มิฉะนั้นแล้วการที่จะให้สินค้ามีการหมุนเวียนอย่างเสรีภายในตลาดเดียวย่อมไม่อาจเกิดขึ้นได้ ดังนั้นเพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายในการสร้างตลาดเดียวสหภาพยุโรปอย่างแท้จริง สหภาพยุโรปจึงได้ดำเนินการกึ่งในการทำให้กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของเหล่าประเทศสมาชิกมีความสอดคล้องต้องกันผ่านการทำให้กฎหมายภายในของประเทศสมาชิกมีลักษณะใกล้เคียงกันและการสร้างระบบกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาในระดับภูมิภาคผ่านกฎหมายของสหภาพยุโรปและอนุสัญญาระหว่างประเทศ

2. พัฒนาการของสหภาพยุโรป

การรวมกลุ่มของสหภาพยุโรปเริ่มต้นขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่สองเพื่อฟื้นฟูความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสงคราม โดยมีเป้าหมายเพื่อนำสันติภาพและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมาสู่ประเทศในทวีปยุโรป โดยได้มีการลงนามในสนธิสัญญาก่อตั้งประชาคมถ่านหินและเหล็กกล้าแห่งยุโรป (The European Coal and Steel Community: ECSC) เพื่อจัดตั้งประชาคมยุโรปแห่งแรก ซึ่งก็คือ “ประชาคมถ่านหินและเหล็กกล้าแห่งยุโรป” ขึ้นในปี ค.ศ. 1951 มีสมาชิกก่อตั้งรวมทั้งสิ้นหกประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐฝรั่งเศส สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี สาธารณรัฐอิตาลี ราชอาณาจักรเบลเยียม ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ และราชรัฐลักเซมเบิร์ก ซึ่งถือได้ว่าเป็น ‘ขั้นแรกสู่การรวมตัวเป็นสหภาพยุโรปในรูปแบบองค์การเหนือรัฐ’ หลังจากความสำเร็จจากการดำเนินการตามสนธิสัญญาก่อตั้งประชาคมถ่านหินและเหล็กกล้าแห่งยุโรป ประเทศสมาชิกได้ขยายความร่วมมือไปยังด้านเศรษฐกิจ โดยได้มีการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจยุโรป (The European Economic Community: EEC) ผ่านการลงนามในสนธิสัญญากรุงโรม (The Treaty of Rome) ในปี ค.ศ. 1957 เพื่อจัดตั้งตลาดร่วมทางเศรษฐกิจยุโรปซึ่งสินค้า บริการ เงินทุนและแรงงานสามารถเคลื่อนไหวได้อย่างเสรี สิ่งนี้เองส่งผลให้เกิดความร่วมมืออย่างใกล้ชิดและการรวมกลุ่มในระดับภูมิภาคที่ลึกซึ้งขึ้นในยุโรป นอกจากนี้ยังมีการขยายตัวของสมาชิกของประชาคมเศรษฐกิจยุโรปเป็นครั้งแรกในปี ค.ศ. 1973 โดยราชอาณาจักรเดนมาร์ก สาธารณรัฐไอร์แลนด์ และสหราชอาณาจักรได้เข้าร่วมกับประชาคมเศรษฐกิจยุโรป หลังจากนั้นในปี ค.ศ. 1981 สาธารณรัฐเฮลเลนิก (กรีซ) ได้เข้าร่วมในฐานะสมาชิกลำดับที่ 10 ตามด้วยราชอาณาจักรสเปนและสาธารณรัฐโปรตุเกสในปี ค.ศ. 1986

ประชาคมเศรษฐกิจยุโรปได้เปลี่ยนสถานะเป็นสหภาพยุโรป (European Union: EU) ในปี ค.ศ. 1993 โดยมีการลงนามในสนธิสัญญาก่อตั้งสหภาพยุโรป (Treaty on European Union: TEU) ที่เมืองมาสทริชต์ องค์ประกอบที่สำคัญของสนธิสัญญานี้คือการจัดตั้งสหภาพเศรษฐกิจและการเงิน (The Economic and Monetary Union: EMU) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในระดับสูง อย่างไรก็ตามสมาชิกสหภาพยุโรปทั้งหมดมิได้เข้าร่วมในสหภาพการเงินยุโรป โดยในขณะนี้มีประเทศสมาชิกที่ใช้สกุลเงินยูโร (€) ร่วมกันทั้งสิ้น 19 ประเทศ จาก 28 ประเทศ หลังจากนั้นสหภาพยุโรปได้มีการขยายตัวอีกครั้ง โดยในปี ค.ศ. 1995 สาธารณรัฐออสเตรีย สาธารณรัฐฟินแลนด์ และราชอาณาจักรสวีเดนได้เข้าร่วมเป็นสมาชิก ซึ่งเป็นการขยายสมาชิกสหภาพยุโรปให้ครอบคลุมเกือบทุกประเทศในทวีปยุโรปตะวันตก นอกจากนี้ในปี ค.ศ. 2004 ได้มีการขยายตัวครั้งใหญ่ที่สุดของสหภาพยุโรป โดยได้มีการรับประเทศสมาชิกใหม่รวมทั้งสิ้น 10 ประเทศ คือ สาธารณรัฐไซปรัส สาธารณรัฐเช็ก สาธารณรัฐเอสโตเนีย ราชอาณาจักรฮังการี สาธารณรัฐลัตเวีย สาธารณรัฐ

ลิทัวเนีย สาธารณรัฐมอลตา สาธารณรัฐโปแลนด์ สาธารณรัฐสโลวัก และสาธารณรัฐสโลวีเนีย เข้าร่วมกับเป็นสมาชิกสหภาพยุโรป หลังจากนั้นในปี ค.ศ. 2007 ราชอาณาจักรโรมาเนียและ สาธารณรัฐบัลแกเรียก็ได้เข้ามาเป็นสมาชิกสหภาพยุโรปทำให้จำนวนประเทศสมาชิกมีจำนวนทั้งสิ้น 27 ประเทศ และในปี ค.ศ. 2013 โครเอเชียได้เข้าร่วมและกลายมาเป็นประเทศสมาชิกของสหภาพยุโรปในลำดับที่ 28 อย่างไรก็ตามสืบเนื่องจาก “เบรกซิท” (Brexit) สหราชอาณาจักรมีกำหนดที่จะออกจากการเป็นสมาชิกสหภาพยุโรปในวันที่ 29 มีนาคม ค.ศ. 2019 โดยแม้จะมีเหตุการณ์เบรกซิทเกิดขึ้น ประเทศสมาชิกอีก 27 ประเทศก็ยังคงมุ่งมั่นที่จะสนับสนุนสหภาพยุโรปให้คงอยู่ต่อไป

ปัจจุบันสหภาพยุโรปประกอบไปด้วยประเทศสมาชิกรวมทั้งสิ้น 28 ประเทศ โดยหลังจากได้มีการลงนามในสนธิสัญญาก่อตั้งสหภาพยุโรป ในปี ค.ศ. 1993 สหภาพยุโรปได้ลงนามในสนธิสัญญาอื่น ๆ อีกมากมาย เช่น สนธิสัญญาอัมสเตอร์ดัม (ปี ค.ศ. 1997) สนธิสัญญานิซ (ปี ค.ศ. 2000) และสนธิสัญญาลิสบอน (ปี ค.ศ. 2007) เพื่อส่งเสริมการเติบโตของสมาชิกและขยายขอบเขตของความร่วมมือของสหภาพยุโรป โดยแม้ว่าจะมีการลงนามในสนธิสัญญาหลาย ๆ ฉบับเพื่อปรับโครงสร้างและหน้าที่ของสหภาพยุโรปให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป แต่โครงสร้างและแนวคิดพื้นฐานของสหภาพยุโรปยังคงยึดตามแนวความคิดดั้งเดิมที่มีมาตั้งแต่ก่อตั้งซึ่งมีระยะเวลานานกว่า 60 ปี ในการพัฒนาและสร้างตลาดเดียวสหภาพยุโรป ด้วยเหตุนี้เองการที่สหภาพยุโรปได้บรรลุเป้าหมายในการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคในระดับที่ค่อนข้างสูงผ่านการสร้างตลาดเดียวและการใช้สกุลเงินร่วมกัน สหภาพยุโรปจึงเปรียบเสมือนแบบอย่างสำหรับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาคอื่น ๆ

3. สหภาพยุโรปกับความสอดคล้องต้องกันของกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา

การสร้างตลาดเดียวสหภาพยุโรปซึ่งเป็น “เขตพื้นที่ที่ไม่มีอุปสรรคทางใด ๆ ระหว่างกันเพื่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายของสินค้า บุคคล บริการ และเงินทุนอย่างเสรี” ซึ่งเป็นหนึ่งในวัตถุประสงค์หลักของสหภาพยุโรปตามข้อ 3 (3) ของสนธิสัญญาก่อตั้งสหภาพยุโรป (TEU) นั้นปฏิเสธไม่ได้ว่าหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายของสินค้าอย่างเสรีภายในสหภาพยุโรปซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการจัดตั้งตลาดเดียวคือความสำเร็จในการทำกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญามีความสอดคล้องต้องกันภายในสหภาพยุโรป โดยทรัพย์สินทางปัญญาถูกรับรู้ไว้ในระเบียบวาระการประชุมของสหภาพยุโรปตั้งแต่เริ่มต้นในการจัดตั้งตลาดเดียวให้เสร็จสิ้น โดยตามรายงานของ the 1985 White Paper on the Completion of the Internal Market ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า “ความแตกต่างทางกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศสมาชิกมีผลกระทบโดยตรงและเป็นผลกระทบในเชิงลบต่อสหภาพยุโรปและ

ความสามารถขององค์กรในการจัดการตลาดร่วมของประเทศสมาชิกในฐานะที่เป็นสภาพแวดล้อมเดียวสำหรับทุก ๆ กิจกรรมทางเศรษฐกิจ” โดยคณะกรรมการการยุโรปได้ระบุว่าการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับข้อเสนอในการสร้างระบบเครื่องหมายการค้าในระดับภูมิภาคและข้อเสนอในการทำให้กฎหมายเครื่องหมายการค้าของประเทศสมาชิกมีลักษณะใกล้เคียงกันเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องทำอย่างยิ่ง รวมไปถึงแนวคิดในการบังคับใช้อนุสัญญาสิทธิบัตรในระดับภูมิภาค สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าความแตกต่างของกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาระหว่างประเทศสมาชิกล้วนไม่สอดคล้องกับการดำรงอยู่และการทำงานของตลาดเดียว ดังนั้นจึงควรถูกแทนที่ด้วยกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาที่มีความสอดคล้องต้องกัน นอกจากนี้ระดับของความสอดคล้องต้องกันที่จะต้องมีเพื่อสร้างตลาดเดียวสหภาพยุโรปคือการทำให้กฎหมายภายในของประเทศสมาชิกมีลักษณะใกล้เคียงกันและมีการจัดตั้งระบบกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาในระดับภูมิภาคที่มีความสอดคล้องต้องกันในระดับที่สมบูรณ์

สหภาพยุโรปได้ใช้ความพยายามอย่างมากในการทำให้กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาระหว่างประเทศสมาชิกมีความสอดคล้องต้องกันและจัดทำระบบกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาในระดับภูมิภาคโดยการตรากฎหมายไม่ว่าจะเป็นข้อกำหนด²⁵ และข้อบังคับ²⁶ และการเข้าร่วมในอนุสัญญาระหว่างประเทศที่สำคัญในทางทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งการใช้มาตรการเหล่านี้ส่งผลให้สหภาพยุโรปมีระดับความสอดคล้องต้องกันของกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาอยู่ในระดับตั้งแต่ขั้นต่ำไปจนถึงระดับที่สมบูรณ์ที่สุด กล่าวคือ การออกข้อกำหนด และการเข้าร่วมเป็นภาคีในอนุสัญญาระหว่างประเทศทางทรัพย์สินทางปัญญาที่สำคัญ ๆ สามารถทำให้กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของเหล่าประเทศสมาชิกมีลักษณะใกล้เคียงกัน อย่างไรก็ตาม ยังคงมีสิทธิทางทรัพย์สินทางปัญญาบางประเภทที่ยังคงขาดความสอดคล้องต้องกันและอยู่ภายใต้ดุลพินิจของประเทศสมาชิก จึงกล่าวได้ว่ามาตรการเหล่านี้ทำให้ประเทศสมาชิกยังคงมีความยืดหยุ่นในการปรับระบบกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาในประเทศของตนให้เหมาะสมกับความต้องการและผลประโยชน์ ในขณะที่การทำให้กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญามีความสอดคล้องต้องกันโดยการใช้ข้อบังคับที่มีได้มีความยืดหยุ่น สามารถช่วยทำให้กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของเหล่าประเทศสมาชิกหลอมรวมเป็นระบบเดียวกันได้

²⁵ ประเทศสมาชิกจะต้องปรับปรุงแก้ไขกฎหมายภายในของตนเองให้เป็นไปตามข้อกำหนดภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้

²⁶ เป็นกฎหมายที่ประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปต้องรับไปใช้ทั้งหมด โดยมีผลผูกพันต่อประเทศสมาชิกและระบบกฎหมายภายในของประเทศสมาชิกทันทีเมื่อมีการประกาศใช้ และไม่จำเป็นต้องมีการออกกฎหมายภายในเพื่อมารองรับการบังคับใช้ข้อบังคับดังกล่าว

การทำให้กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญามีความสอดคล้องต้องกันในแต่ละครั้งอาจหมายถึงการเพิ่มระดับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ทั้งนี้เนื่องจากการเพิ่มระดับความคุ้มครองนั้นง่ายกว่าการลดทอนสิทธิที่ได้รับมาแล้ว โดยมาตรการหลักที่ใช้ในการสร้างมาตรฐานกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศสมาชิกคือการออกข้อกำหนด ซึ่งออกมาเพื่อให้ประเทศสมาชิกปรับปรุงมาตรฐานการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศตนเองให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันภายในระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะมุ่งเน้นไปที่เรื่องวัตถุแห่งสิทธิ ขอบเขตแห่งการคุ้มครอง และระยะเวลาแห่งการคุ้มครองเป็นสำคัญ ซึ่งมาตรการนี้เองได้ช่วยลดความแตกต่างของกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาในระดับประเทศระหว่างประเทศสมาชิกได้ อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าการทำให้กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศสมาชิกมีลักษณะใกล้เคียงกันผ่านการตราข้อกำหนดนั้นได้ครอบคลุมถึงสิทธิทางทรัพย์สินทางปัญญาในหลาย ๆ ด้าน แต่สหภาพยุโรปก็ยังไม่ประสบความสำเร็จในการทำให้เกิดความสอดคล้องต้องกันอย่างสมบูรณ์ในทุก ๆ ด้านของทรัพย์สินทางปัญญา ทั้งนี้เนื่องมาจากความแตกต่างในวัฒนธรรมทางกฎหมายและขั้นตอนการบริหารจัดการของแต่ละประเทศสมาชิก ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้สหภาพยุโรปมีความพยายามในการสร้างความสอดคล้องต้องกันของกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาในระดับภูมิภาคผ่านการออกข้อบังคับเพื่อสร้างระบบกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาในระดับภูมิภาค และผ่านการเข้าร่วมในความตกลงระหว่างประเทศเพื่อจัดการกับปัญหาความแตกต่างเหล่านี้ มาตรการเหล่านี้จะทำให้สหภาพยุโรปสามารถบรรลุเป้าหมายในการทำให้กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศสมาชิกมีความสอดคล้องต้องกันในระดับที่สูงขึ้นในระดับภูมิภาค ซึ่งในขณะนี้ระบบกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาในระดับภูมิภาคของสหภาพยุโรป (EU-wide Systems) ครอบคลุมถึงสิทธิทางทรัพย์สินทางปัญญาในหลาย ๆ ด้านที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องหมายการค้า การออกแบบ การคุ้มครองพันธุ์พืช และสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ นอกจากนี้สหภาพยุโรปยังมีแผนที่จะเริ่มบังคับใช้ระบบกฎหมายสิทธิบัตรในระดับภูมิภาคภายในช่วง 6 เดือนแรกของปี ค.ศ. 2019 อีกด้วย

4. บทสรุป

สหภาพยุโรปได้รับการยอมรับว่าเป็นแบบอย่างของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคที่ได้บรรลุเป้าหมายในการทำให้กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของเหล่าประเทศสมาชิกมีความสอดคล้องต้องกัน และความสอดคล้องต้องกันของกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาในระดับสูงนี้เองได้แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงอย่างชัดเจนกับความสำเร็จของสหภาพยุโรปในการสร้างตลาดเดียวที่มีการดำเนินงานอย่างเหมาะสม กล่าวคือการทำให้กฎหมายภายในของประเทศสมาชิกมีความสอดคล้องต้องกันผ่านข้อกำหนดทำให้กฎหมายภายในของแต่ละประเทศสมาชิกโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการดำเนินงานของตลาดเดียว

มีลักษณะใกล้เคียงกันมากยิ่งขึ้น โดยมาตรการเหล่านี้สามารถช่วยลดความแตกต่างของกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาระหว่างประเทศสมาชิกและอุปสรรคที่ขัดขวางการดำเนินงานของตลาดเดียว ด้วยเหตุนี้เองจึงสามารถช่วยปูทางให้สหภาพยุโรปสามารถสร้างระบบกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาในระดับภูมิภาคผ่านการตราข้อบังคับได้ ดังนั้นจากมุมมองโดยรวม ระบบกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของสหภาพยุโรปในด้านเครื่องหมายการค้า การออกแบบ การคุ้มครองพันธุ์พืช และสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์นั้นค่อนข้างมีความสอดคล้องต้องกันอย่างสมบูรณ์ ในขณะที่ในด้านลิขสิทธิ์และสิทธิบัตรยังคงมีความแตกต่างกันอยู่ อย่างไรก็ตาม การสร้างระบบกฎหมายเครื่องหมายการค้า การออกแบบ การคุ้มครองพันธุ์พืช และสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในระดับภูมิภาคที่มีผลบังคับใช้กับทุกประเทศสมาชิกในสหภาพยุโรปนั้น ปัญหาความขัดแย้งระหว่างหลักดินแดนของสิทธิทางทรัพย์สินทางปัญญาและหลักการของการเคลื่อนย้ายของสินค้าอย่างเสรีในตลาดเดียวย่อมได้รับการแก้ไข ด้วยเหตุนี้เองจึงส่งผลให้ตลาดเดียวของสหภาพยุโรปสามารถดำเนินการได้อย่างสมบูรณ์

ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายที่น่าสนใจ

(1) หนึ่งในเป้าหมายที่สำคัญของสหภาพยุโรป (European Union: EU) คือการจัดตั้งตลาดเดียว หรือ “single market” โดยคำว่า “single” (ซิง-เกิล) นั้นเป็นคำคุณศัพท์ (Adjective) ซึ่งมีได้หลายความหมาย อันได้แก่ เดียว โสด หรือยังไม่ได้แต่งงาน แต่ในที่นี้เมื่อนำมาขยายคำว่า “market” ซึ่งเป็นคำนาม (noun) จึงแปลว่า ตลาดเดียว ซึ่งหมายถึงการรวมเอาตลาดของแต่ละประเทศสมาชิกเข้าด้วยกันเป็นตลาดเดียว โดยเป็นการเปิดเสรีทางการค้าระหว่างประเทศสมาชิกเพื่อให้มีการเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิต อันได้แก่ สินค้า (goods) บริการ (service) เงินทุน (capital) และแรงงาน (labour) ภายในสหภาพยุโรปได้โดยเสรี

โดยนอกจากจะใช้คำว่า “single market” เพื่อสื่อความหมายถึงการเป็นตลาดเดียวแล้ว ยังสามารถใช้คำว่า “internal market” ได้อีกด้วย โดยคำว่า “internal” (อิน-เทอ-นอล) นั้นเป็นคำคุณศัพท์ (adjective) แปลว่า ภายใน เมื่อนำมาขยายคำว่า “market” จึงหมายถึงตลาดภายในซึ่งเกิดจากความร่วมมือของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปที่ตกลงกันให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ เงินทุน และแรงงาน ระหว่างกันอย่างเสรีนั่นเอง นอกจากนี้ยังมีการใช้คำว่า “single market” ในฐานะที่เป็นเป้าหมายสูงสุดของนโยบายการจัดตั้งตลาดภายใน หรือ “internal market” อีกด้วย²⁷

(2) คำว่า “Brexit” (เบร็ก-ซิท) เป็นคำนาม (noun) ได้ถูกบรรจุไว้ใน Oxford Dictionary ว่าหมายถึง การที่สหราชอาณาจักร (United Kingdom) ซึ่งประกอบไปด้วย

²⁷ See Rita de la Feria, *The EU Vat System and the Internal Market* (IBFD 2009).

อังกฤษ (England) สกอตแลนด์ (Scotland) เวลส์ (Wales) และไอร์แลนด์เหนือ (Northern Ireland) ขอดถอนตัวจากการเป็นสมาชิกสหภาพยุโรป ซึ่งคำนี้มาจากคำว่า “British” (บริติช) ซึ่งเป็นคำคุณศัพท์ (adjective) หมายถึง ที่เกี่ยวข้องกับสหราชอาณาจักร และคำว่า “Exit” (เอ็ก-ซิท) เป็นคำนาม (noun) ซึ่งแปลว่า การออกไป นั่นเอง

(3) คำว่า “inter-” (อิน-เทอ) เป็น prefix²⁸ ที่มีความหมายว่า ระหว่าง เมื่อนำมาวางไว้หน้าคำว่า “community” จึงหมายถึง กลุ่มประเทศสมาชิก ดังนั้น “inter-community” จึงหมายถึง ระหว่างประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป

(4) คำว่า “arguably” (อาร์-กิว-เอ-บลี) เป็นวิเศษณ์ (adverb) ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้ว จะเป็นการใช้เพื่อสนับสนุนความคิด หรือความเชื่อที่ผู้เขียนต้องการสื่อออกไปว่าเป็นเรื่องที่ถูกต้อง ซึ่งในบทความนี้ผู้เขียนได้นำมาใช้ในประโยคเพื่อสนับสนุนความคิดที่ว่าสหภาพยุโรป นั้นเป็นเหมือนแบบอย่างให้กับภูมิภาคอื่นในการรวมตัวในระดับภูมิภาค หรือในบริบทที่ว่า “the EU is arguably a model for regional economic integration efforts in other regions.”

(5) หนึ่งในแนวทางที่สำคัญที่สหภาพยุโรปใช้ในการทำให้เกิดความสอดคล้องต้องกันของกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาระหว่างประเทศสมาชิกคือการทำให้กฎหมายภายในของแต่ละประเทศสมาชิกมีลักษณะใกล้เคียงกัน หรือที่เรียกว่า “approximation of law” ซึ่งคำว่า “approximate” (อะ-พโรค-ซี-เมท) นั้นเป็นคำกริยา (verb) แปลว่า ประมาณ หรือเกือบจะเหมือน ซึ่งในบทความนี้ได้ใช้คำว่า “approximate” กับบริบทของกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศสมาชิก (national intellectual property law) เพื่อสื่อความหมายถึงการทำให้กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของแต่ละสมาชิกมีลักษณะใกล้เคียงกันหรือเป็นไปในทิศทางเดียวกันนั่นเอง

(6) คำว่า “tailor” (เท-เลอะ) มีได้หลายความหมาย โดยหากเป็นคำนาม (noun) จะแปลว่า ช่างตัดเสื้อ แต่หากเป็นคำกริยา (verb) จะแปลว่า ตัดเย็บเสื้อผ้า นอกจากนี้ยังหมายถึง ทำ หรือปรับเปลี่ยนเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่างอีกด้วย ดังเช่นในบทความนี้ มีการใช้คำว่า “tailor” ในฐานะที่เป็นคำกริยาในบริบทของระบบกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา (intellectual property system) จึงเป็นการสื่อความหมายถึงการปรับเปลี่ยนระบบกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาให้เหมาะสมกับความต้องการและประโยชน์ของแต่ละประเทศสมาชิก ซึ่งเปรียบเสมือนการตัดเย็บเสื้อผ้าให้เหมาะสมกับสัดส่วนของผู้สวมใส่

(7) คำว่า “sustain” (ซัส-เทน) เป็นคำกริยา (verb) แปลว่า สนับสนุน รักษาไว้ คำจุนซึ่งเมื่อนำมาใช้ในบริบทของสหภาพยุโรป จึงแสดงถึงเจตจำนงของประชาชาติที่เหลือทั้ง 27 ประเทศว่าต้องการจะสนับสนุนและรักษาความเป็นสหภาพยุโรปให้คงอยู่ต่อไป

²⁸ Prefix คือคำที่ใช้เติมเข้าข้างหน้าคำอื่นแล้วทำให้คำคำนั้นมีความหมายผิดไปจากเดิม

(8) คำว่า “EU-wide” (อี-ยู-ไวด์) เป็นคำคุณศัพท์ (adjective) หมายถึง ลักษณะที่ใช้บังคับกับทุก ๆ ประเทศสมาชิกในสหภาพยุโรป ดังเช่นในบทความนี้มีการใช้คำว่า “EU-wide” เพื่อขยายคำว่า “intellectual property system” ซึ่งเป็นการบรรยายเพื่อให้เห็นถึงลักษณะของระบบทรัพย์สินทางปัญญาในระดับภูมิภาคที่มีผลบังคับใช้กับทุก ๆ ประเทศสมาชิกในสหภาพยุโรปนั่นเอง

สุดท้ายนี้หวังว่าผู้อ่านจะได้รับความรู้เกี่ยวกับ “ความสอดคล้องต้องกันของกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาในสหภาพยุโรป” พร้อมทั้งเกร็ดความรู้ภาษาอังกฤษที่น่าสนใจ แล้วพบกันใหม่ในคอลัมน์ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายฉบับหน้าเดือนธันวาคม 2562 ค่ะ